

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

MAL3-sopimus seuranta 2018 onnistuminen suhteessa toteutuksen ohjelmointiin

Luonnos MASTO ja LJ 2.5.2019, KJK
17.5.2019, SH 26.6.2019

Sisältö

- Tiivistelmä
- Seudun tunnuslukuja ja karttoja
- Valmistuneet MAL-hankkeet
- Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

TIIVISTELMÄ

MAL-SEURANTA 2018

Asuminen ja maankäyttö edistyvät tavoitteellisesti

- Pääosa vuodelle 2018 ohjelmoiduista toimenpiteistä on toteutunut tavoitellusti
- Huomioina kuluvasta mal-kaudesta:
 - kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tasaisuus seudun eri osissa
 - asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille
 - yleiskaavoitus seudun länsiosissa

Kestävän liikkumisen edellytykset paranevat

- Liityntäpysäköintiin, joukkoliikenteeseen ja kävelyyn sekä pyöräilyyn liittyvät infrahankkeet edistyvät seudulla.
- Kaikkien suunniteltujen MAL-hankkeiden toteuttaminen ei mahdollista nousseiden kustannuksen ja valtion osallistumisedellytysten vuoksi. Hankkeita priorisoitiin seutuyhteistyössä.
- Digitalisaation, teknologiaratkaisuiden ja liikkumisenpalveluiden seudullisen ja järjestelmätason toimenpiteiden kirkastamiseen ja jalkauttamiseen perusteltua hakea selkeyttä.

Junaliikenteen kehittämisen isoa kuvaa haetaan.

- Lähijunaliikenteen kehittämiseksi valmisteltiin loppuvuodesta nopealla tahdilla aluejunaliikenteen pilottia. (Pilotin toteuttamisesta päätökset alkuvuodesta 2019)
- Tehty Tampere-Riihimäki tarveselvitys sekä käynnistetty pääradan operointia koskeva selvitys. Pääradan kehittämiseksi vuoden 2019 budjettiin sisällytetty suunnittelun käynnistämisraha. Lisäksi on valmisteltu radan kehittämistä hankeyhtiömallilla. (Vuoden 2019 alussa perustettiin hankeyhtiö, joka korvasi aiemmin esitetyn suunnittelurahan. Hankeyhtiön toiminnan käynnistäminen jäi tulevalle hallitukselle.)
- Maakuntamalliin siirtymisen yhteydessä alueilla pohdittu, mikä taho ottaa joukkoliikennetehtävät hoitaakseen. (Maakuntauudistus ei edennyt, joten muutoksia ei tästä syystä tule joukkoliikenneviranomaisiin.)

MAL-toimenpiteiden edistymisen arviointi

- "Teema edistynyt hyvin ja suunnitellusti"
- "Teema edistynyt kohtalaisesti tai ei täysin suunnitellusti"
- "Teeman edistämisessä vaikeuksia tai viiveitä"

Elinvoimainen kaupunkiseutu

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut
2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki -yhteysväli
3. Tampereen raitiotie
4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne
5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen
6. Härmälä-Partola-Lakalaiva
7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut
8. Julkiset hankinnat

Vahvat yhdyskunnat

- 9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus
- 10. Maapolitiikka
- 11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa
- 12. Asemanseutujen vahvistuminen
- 13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu
- 14. Tavaraliikenteen ratapiha
- 15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Sujuva arki, monipuolinen asuntotuotanto ja asunnottomuuden ennaltaehkäisy

- 16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen
- 17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus
 - ARA-tuotanto
 - Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon kaavoitus- ja tontinluovutusohjelma
- 18. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille
- 19. Välivuokrausmenettely
- 20. AUNE-sopimus

Sujuva arki, palvelujen saavutettavuus

- 21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit
- 22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet
- 23. Liikenteen uudet käyttövoimat
- 24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa
- 25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky
- 26. Lähijunaliikenteen kehittäminen
- 27. Joukkoliikenneviranomaiset

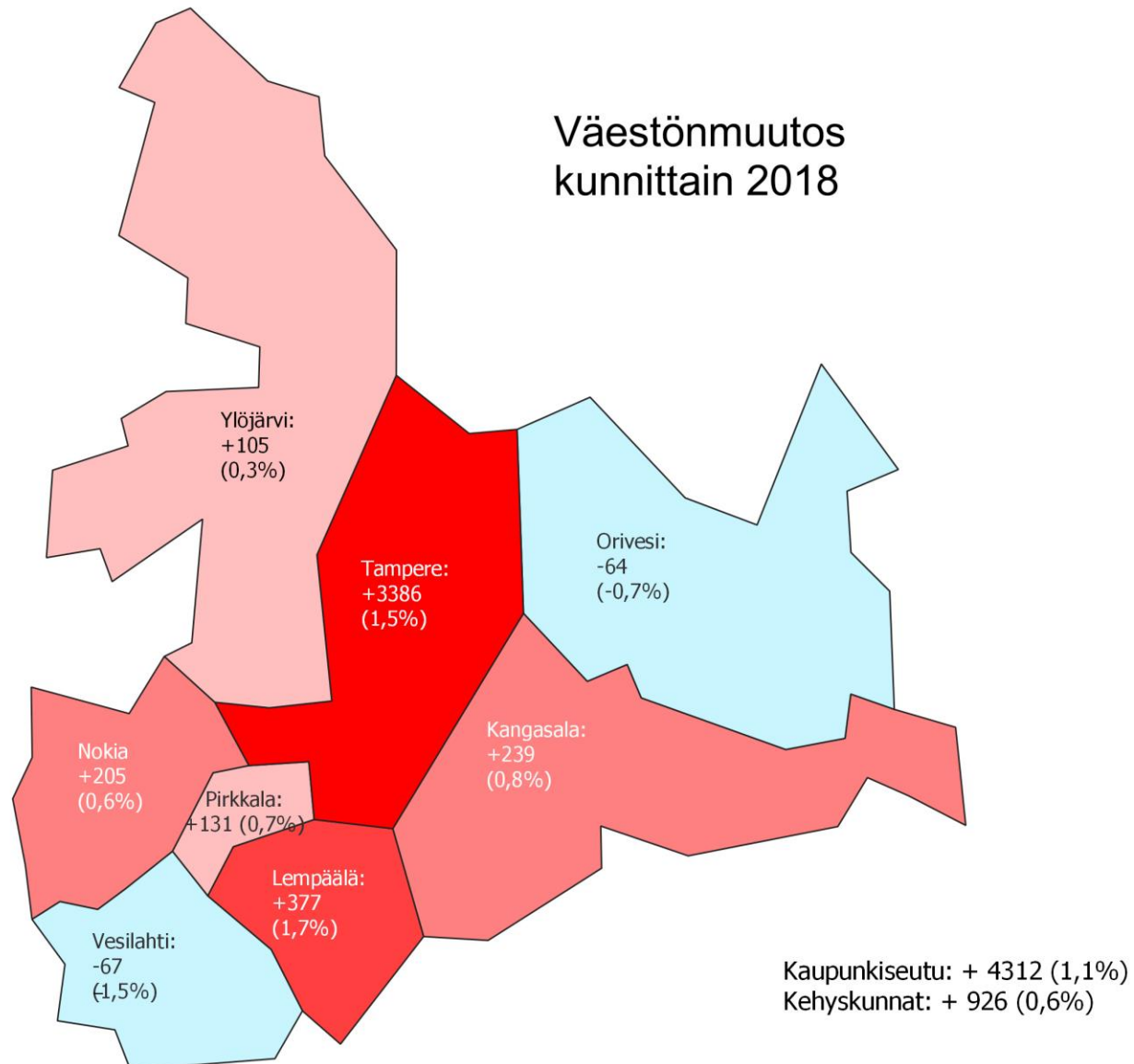
TUNNUSLUKUJA JA KARTTOJA

MAL-SEURANTA 2018

Väestönmuutos 2017-2018

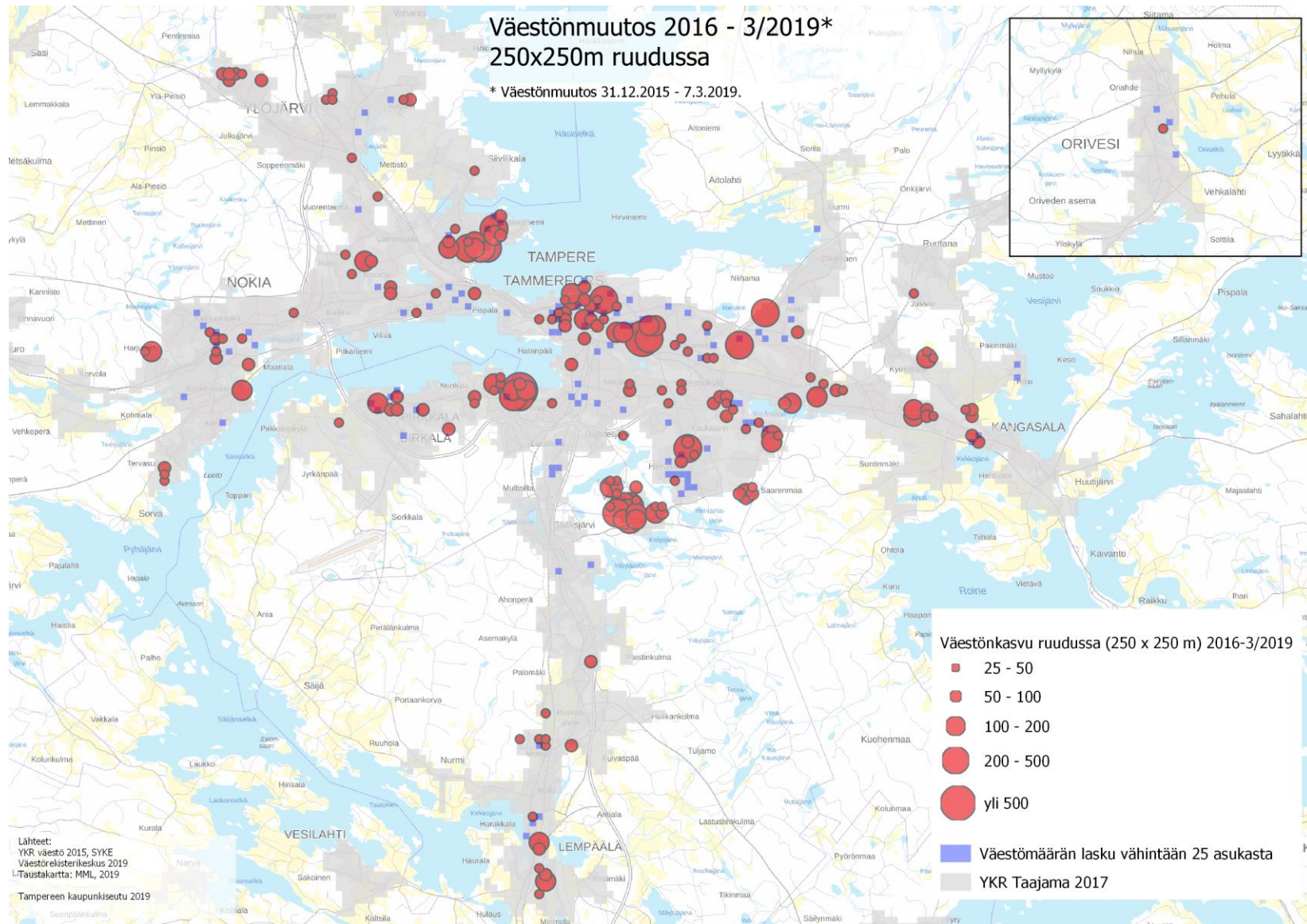
TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Väestönmuutos kunnittain 2018

Lähde: Tilastokeskus (2019)
Tampereen kaupunkiseutu, 2019

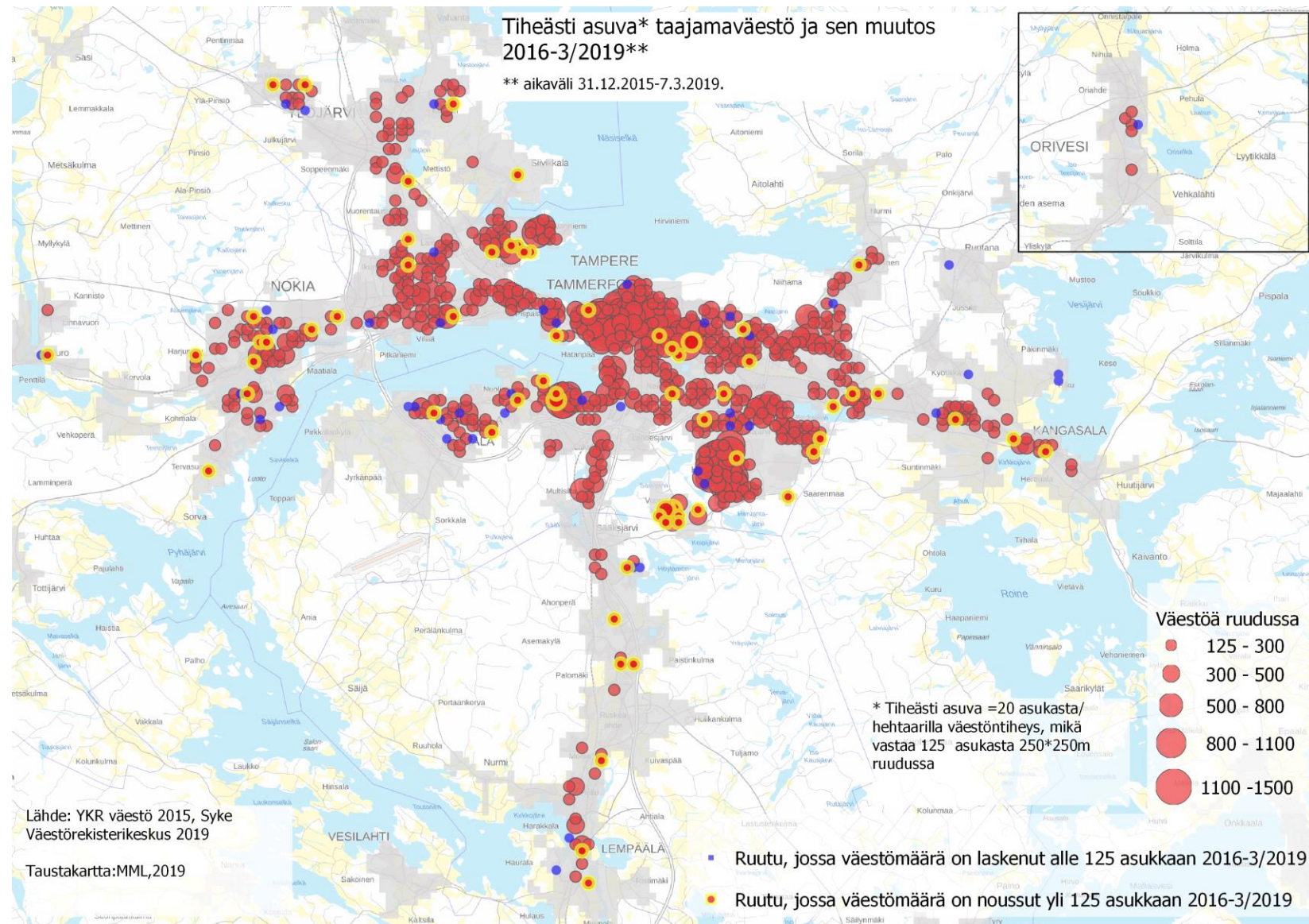
Väestönmuutos MAL-sopimuskaudella 2016-3/2019

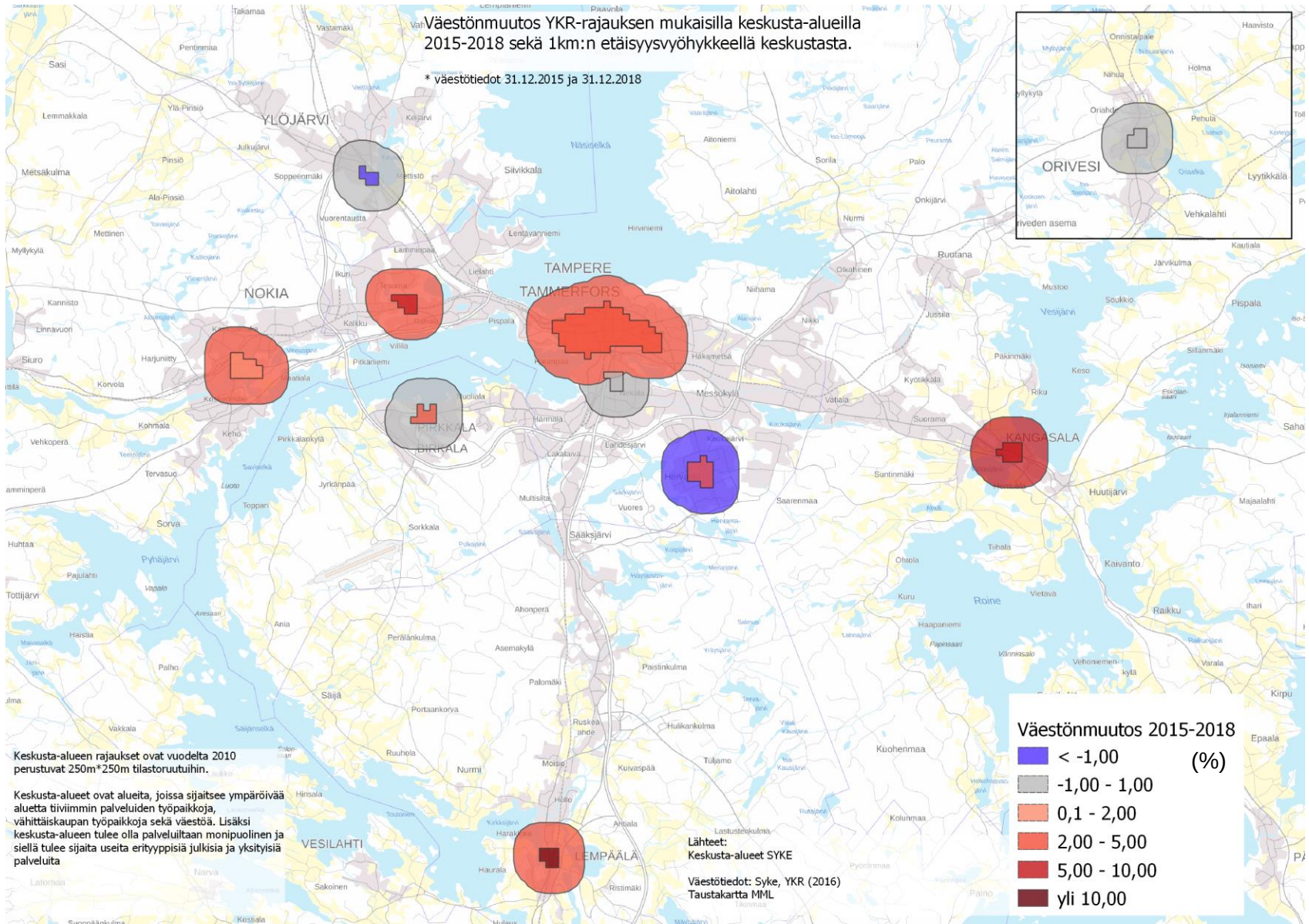
Täydennä tiheästi asuvan väestön osuus.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Tiheästi asuva väestö ja sen muutos MAL-sopimuskaudella 2016-

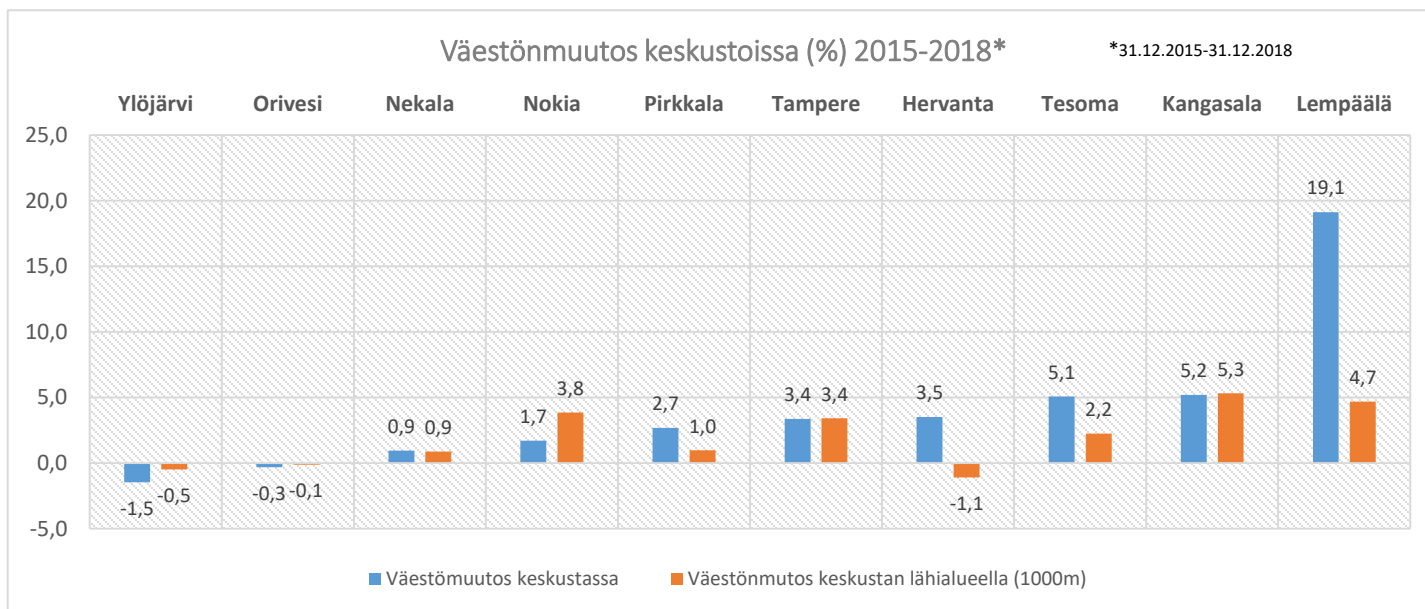
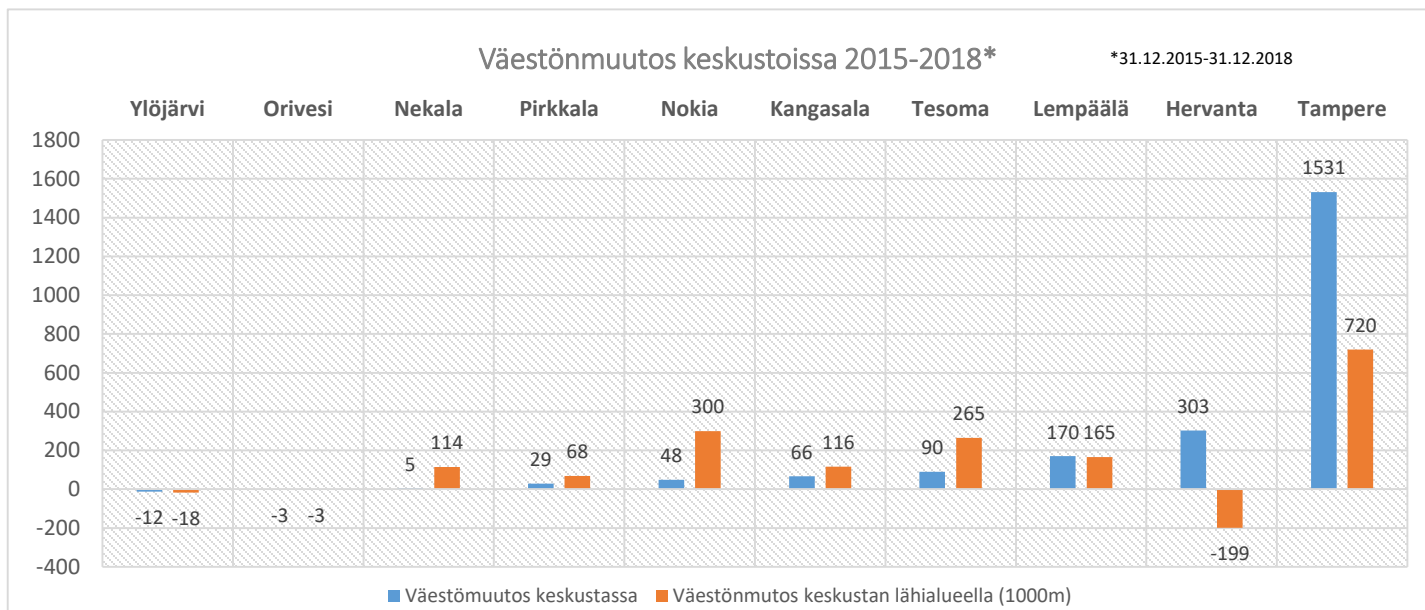

Väestönmuutos YKR-rajauksen mukaisilla keskusta-alueilla 2015-2018

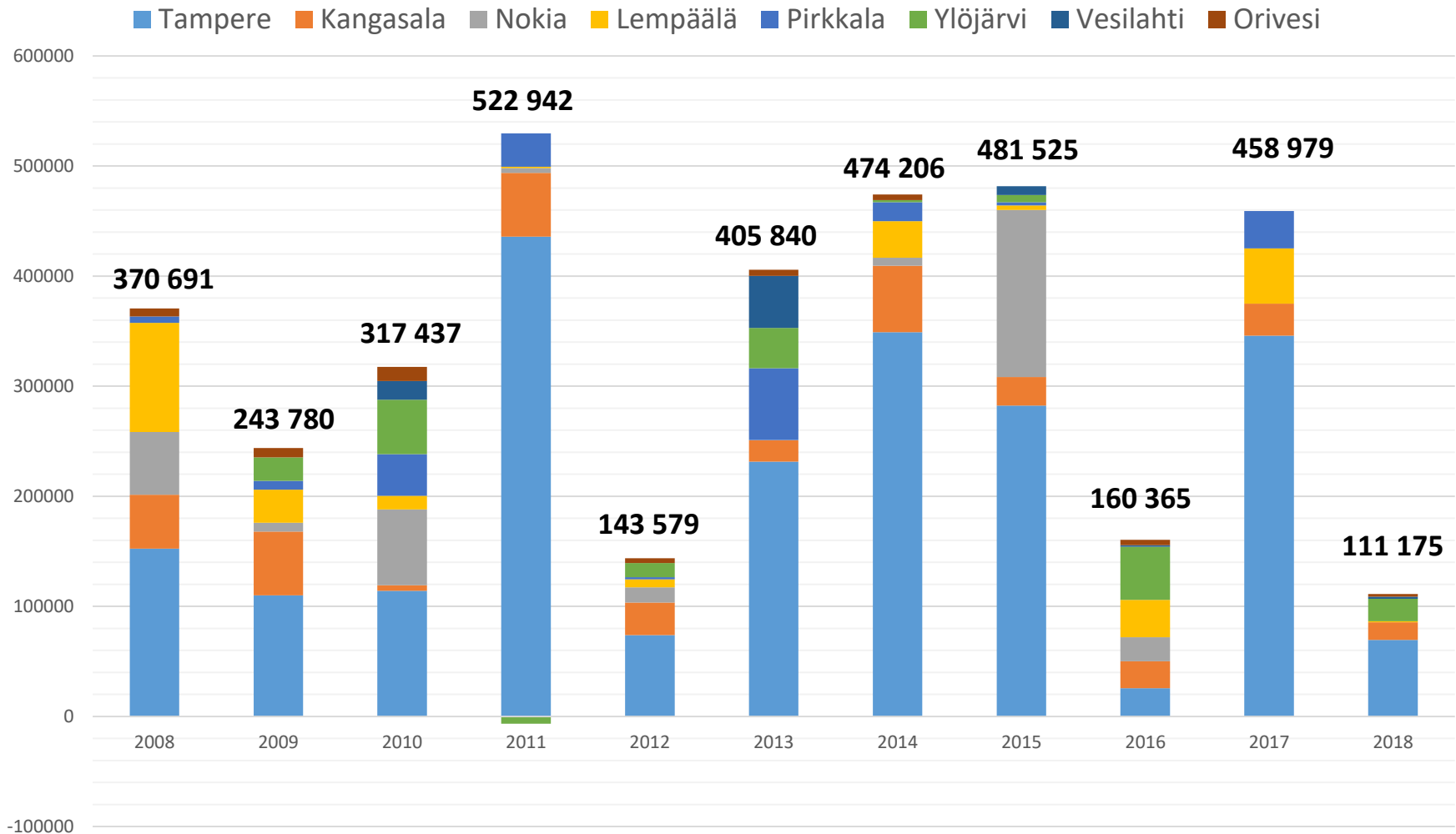
Väestönmuutos YKR-rajausten mukaisilla keskusta-alueilla 2015-2018

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2018

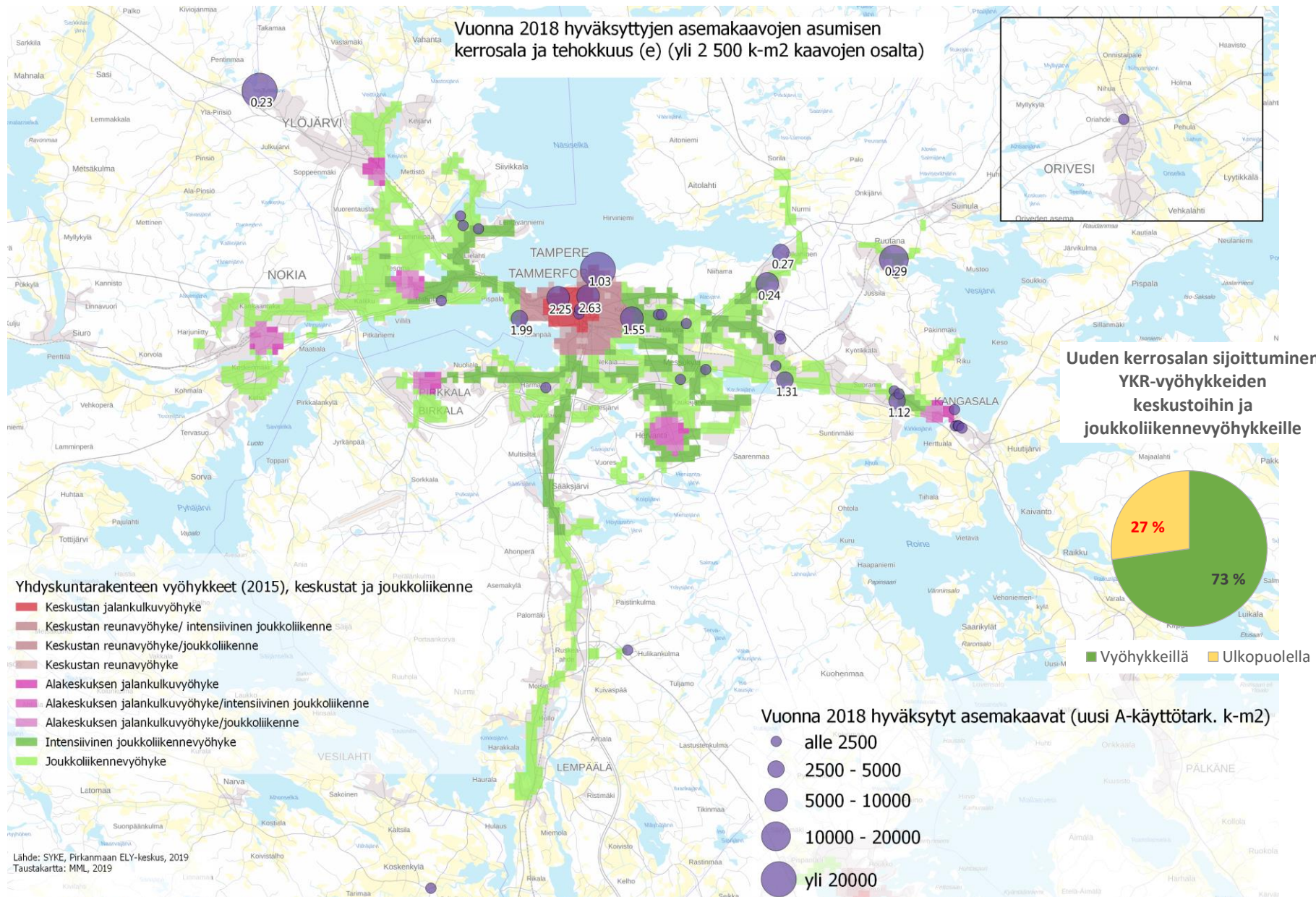
Hyväksytytjen asemakaavojen asumisen kerrosalan (k-m²) lisäys 2008-2018
kunnittain (pääkäyttötarkoitukset A ja C)

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2018

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Vuonna 2018 hyväksyttyjen asemakaavojen asumisen
kerrosala ja tehokkuus (e) (yli 2 500 k-m² kaavojen osalta)

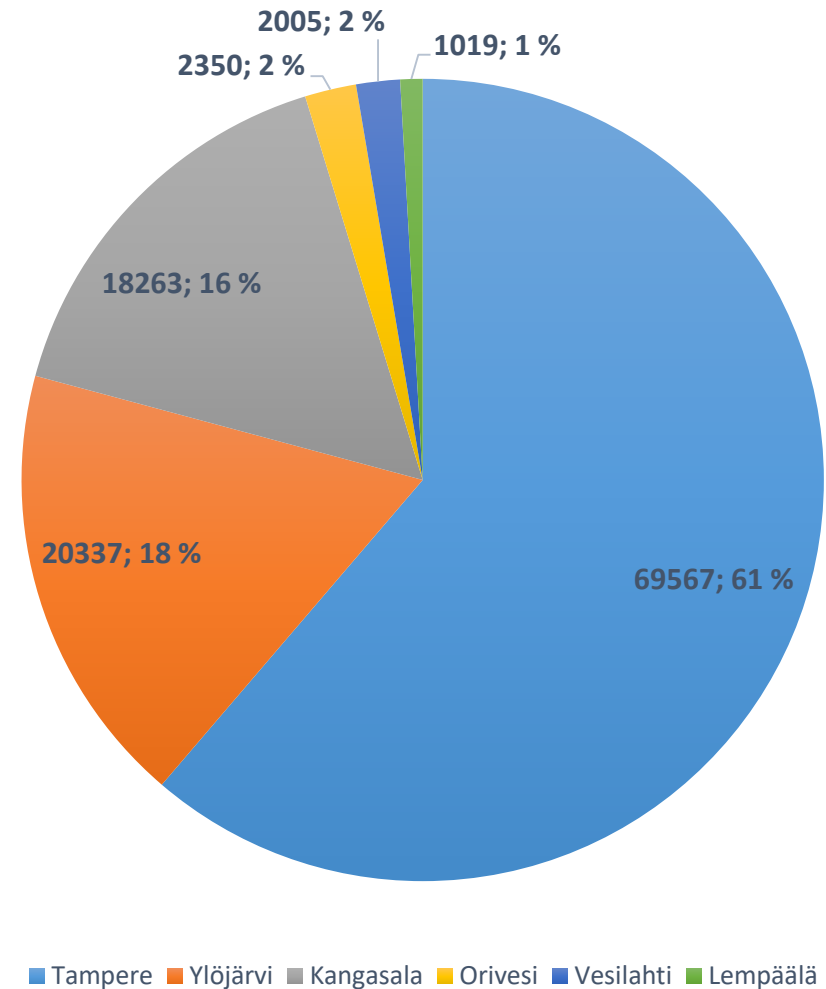

Vuonna 2018 hyväksytyt asemakaavat tilastoina

Yli 2500 k-m2 uutta asumisen kerrosalaa sisältävät asemakaavat

Kaavan nimi	Kunta	Uusi asumisen kerrosala (k- m2)	Tehokkuus	YKR keskustassa tai joukkoliikennevyöhykke- ellä
Asemakaava ja asemakaavan muutos nro 8568, Lapinniemi, Lappi	Tampere	27800	1,03	Kyllä
Työläjärven alue, 1. vaihe	Ylöjärvi	20337	0,23	Ei
Asemakaava ja asemakaavan muutos, Ruutana/19 korttelit 7291-7293 osa, 7294- 7298 ja 7130-7132.	Kangasala	10540	0,29	Kyllä
Asemakaavan muutos nro 8297, Kaleva	Tampere	9400	1,55	Kyllä
Asemakaavan muutos nro 8503,I-6	Tampere	8150	2,25	Kyllä
Asemakaava ja -muutos 8221, Kumpula	Tampere	5155	0,24	Kyllä
Asemakaavan muutos nro 8664, XV-252	Tampere	5081	2,63	Kyllä
Asemakaava ja asemakaavan muutos 8561,Pyynikki, Pyhäranta	Tampere	4800	1,99	Kyllä
Asemakaava ja -muutos nro 8550, Olkahinen	Tampere	3207	0,27	Ei
Asemakaavan muutos, Liuttu/1 kortteli 901 osa sekä siihen liittyvät katualueet.	Kangasala	3000	1,31	Kyllä
Asemakaavan muutos, Pikkola/7 kortteli 50 osa sekä siihen liittyvä liikennealue.	Kangasala	2830	1,12	Kyllä

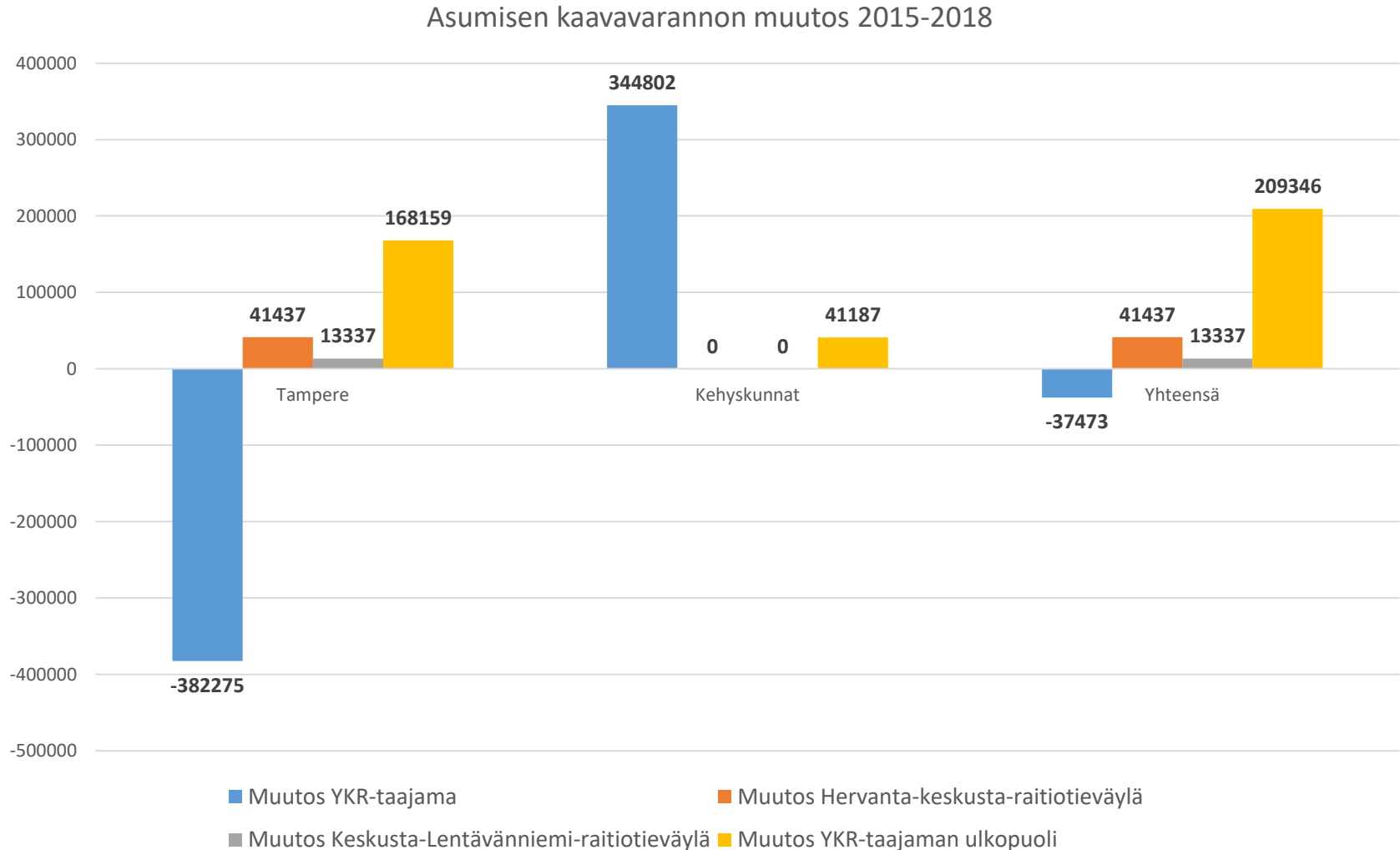
Vuonna 2018 hyväksyttyjen asemakaavojen uusi asumisen
kerrosala kunnittain

Asumisen asemakaavavaranto kunnittain 2015-2018

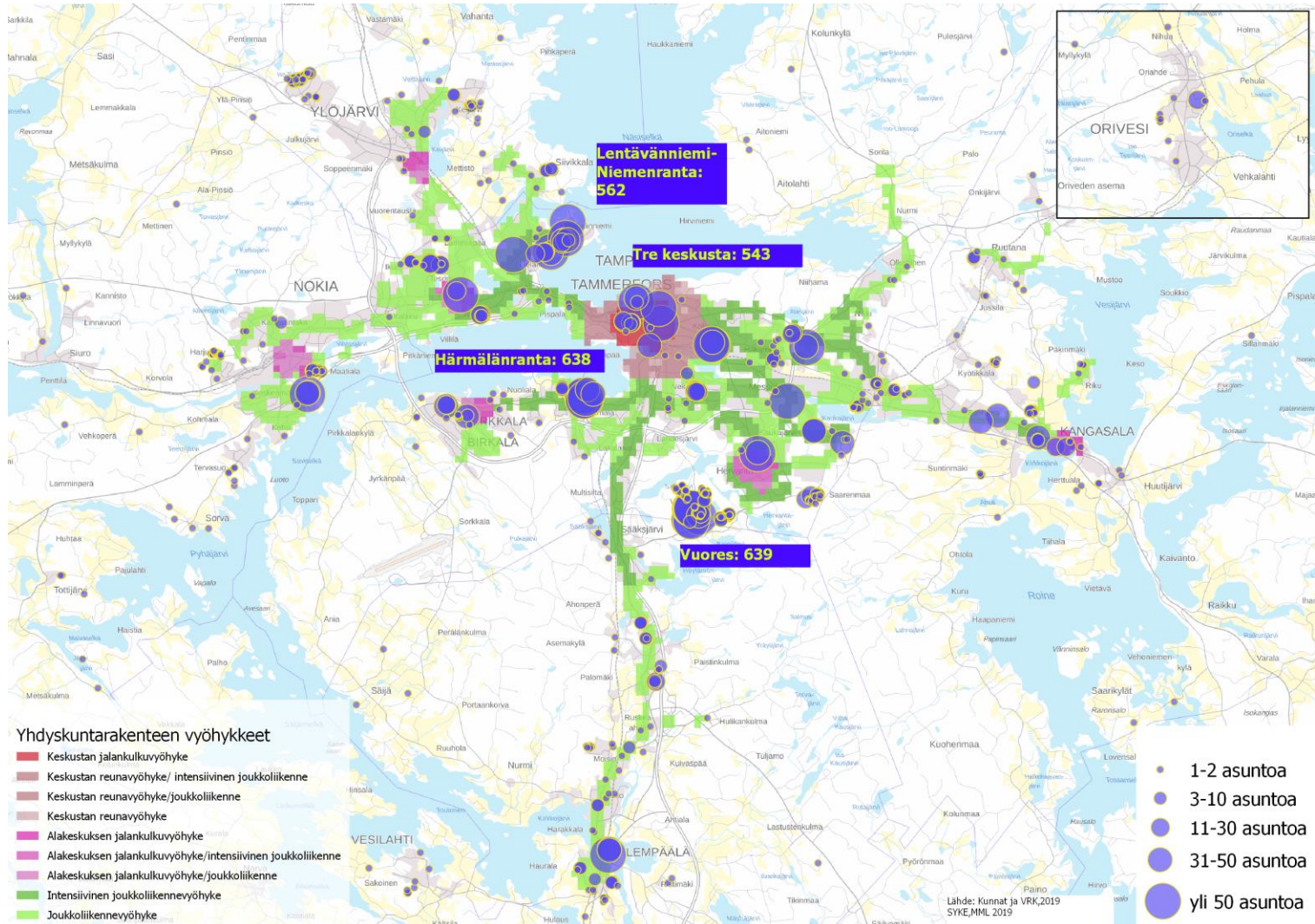
Kunta	Yhdyskuntarakennetta täydentävät alueet (YKR-taajaman (2015) sisällä).		...Josta Hervanta-Keskusta-raitiotieväylän vaikutusalueella (800m keskilinjasta)		...Josta Keskusta-Lentävänniemi-raitiotieväylän vaikutusalueella (800m keskilinjasta)		Yhdyskuntarakennetta laajentavat alueet (YKR-taajaman (2015) ulkopuolella).		Yhteensä	
	Varanto 12/2015	Varanto 12/2018	Varanto 12/2015	Varanto 12/2018	Varanto 12/2015	Varanto 12/2018	Varanto 12/2015	Varanto 12/2018	Varanto 12/2015	Varanto 12/2018
Kangasala	220 000	286542					40 000	17161	260 000	303703
Lempäälä	25 735	141193							25 735	141193
Nokia	199 300	160600					78 400	113408	277 700	274008
Orivesi	92 600	97600					0	0	92 600	97600
Pirkkala	21 300	155764							21 300	155764
Tampere	1 103 106	720831	186 423	227860	140 437	153774	159 340	327499	1 262 446	1048330
Vesilahti	79 400	80200							79 400	80200
Ylöjärvi	121 342	182580					1 190	30208	122 532	212788
Yhteensä	1 862 783	1 825 310	186 423	227 860	140 437	153 774	278 930	488 276	2 141 713	2313586

Asumisen asemakaavavarannon muutos 2015-2018

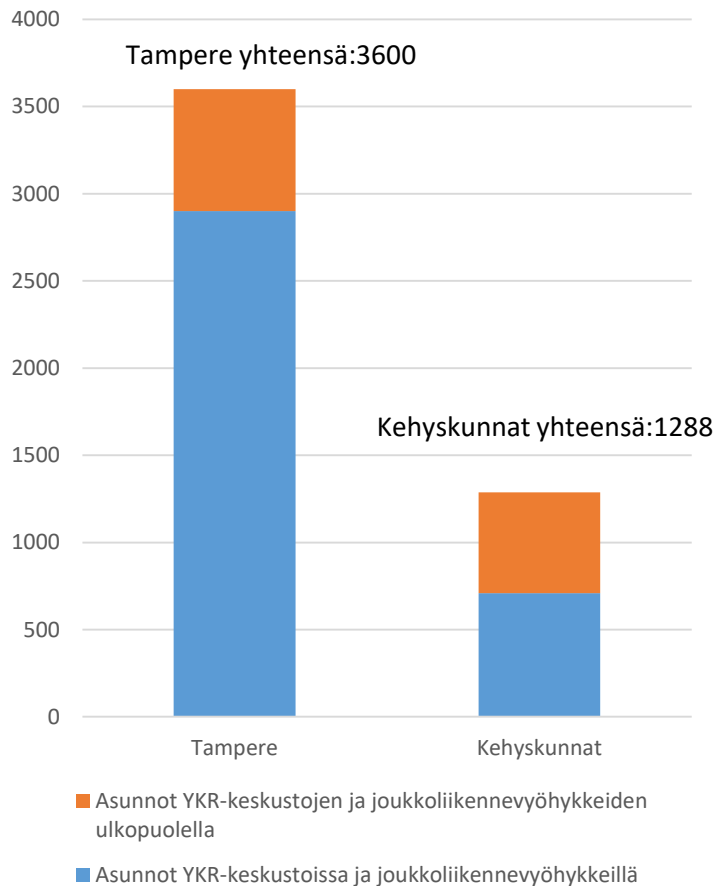
Asuntotuotanto yhdyskuntarakenteessa

Valmistuneet asunnot 2018

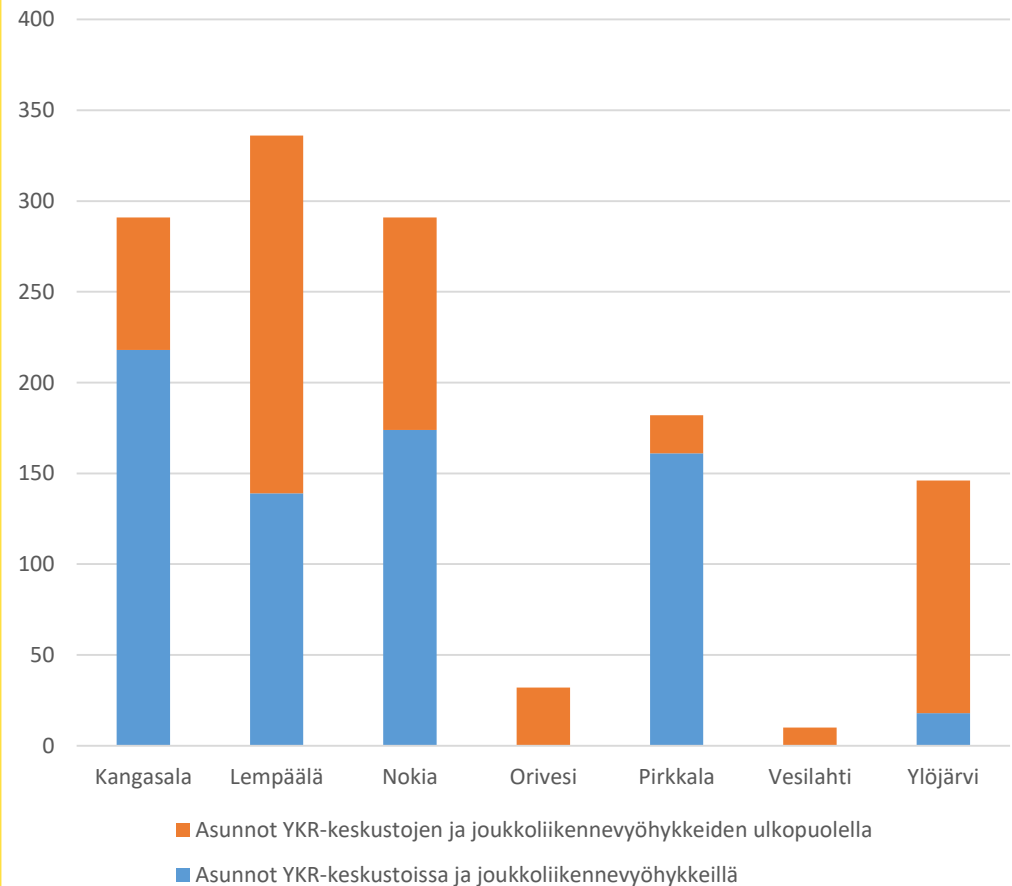

Asuntotuotanto 2018

2018 valmistuneet asunnot

2018 valmistuneet asunnot

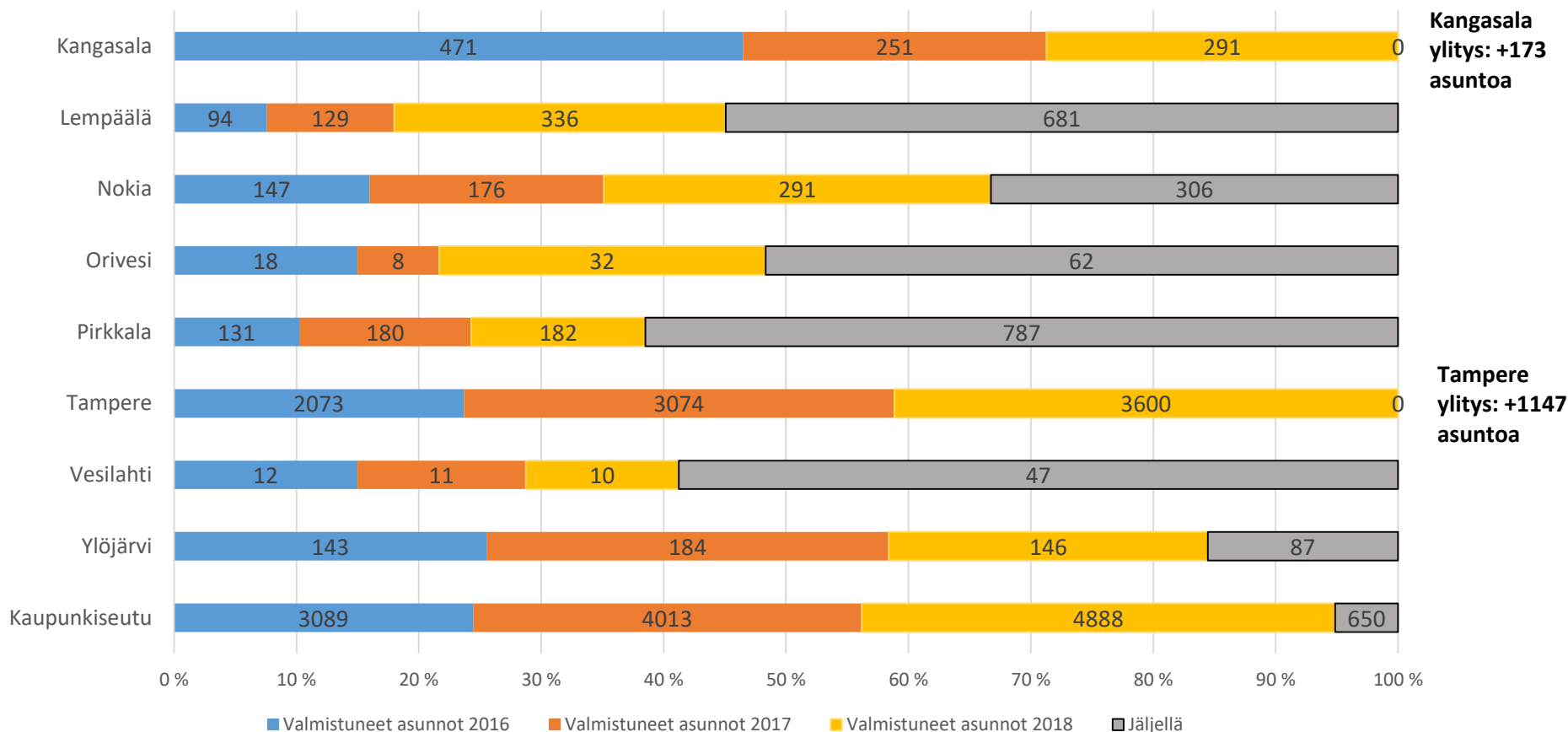
*Tampereen, Vesilahden ja Oriveden tiedot perustuvat kunnan ilmoittamaan asuntomäärään. Tampereen luvut sisältävät myös laajennusten ja käyttötarkoitusten muutosten kautta valmistuneet uudet asunnot. Muiden kuntien tiedot ovat peräisin Rakennus- ja huoneistorekisterin peruspoiminnasta (Väestörekisterikeskus).

*YKR-vyöhykkeet (SYKE, 2015)

Asuntotuotanto MAL3-sopimus 2018

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

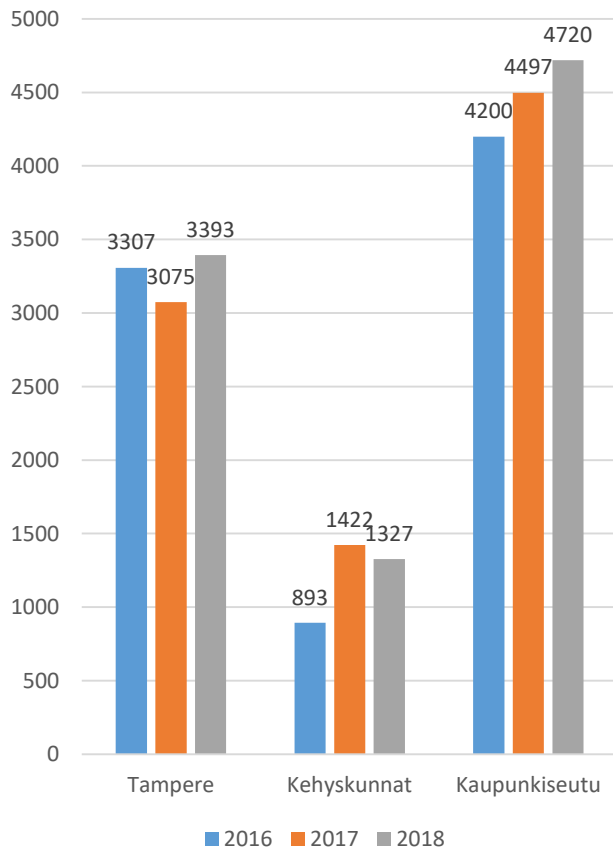
Valmistuneet asunnot 2016-2018

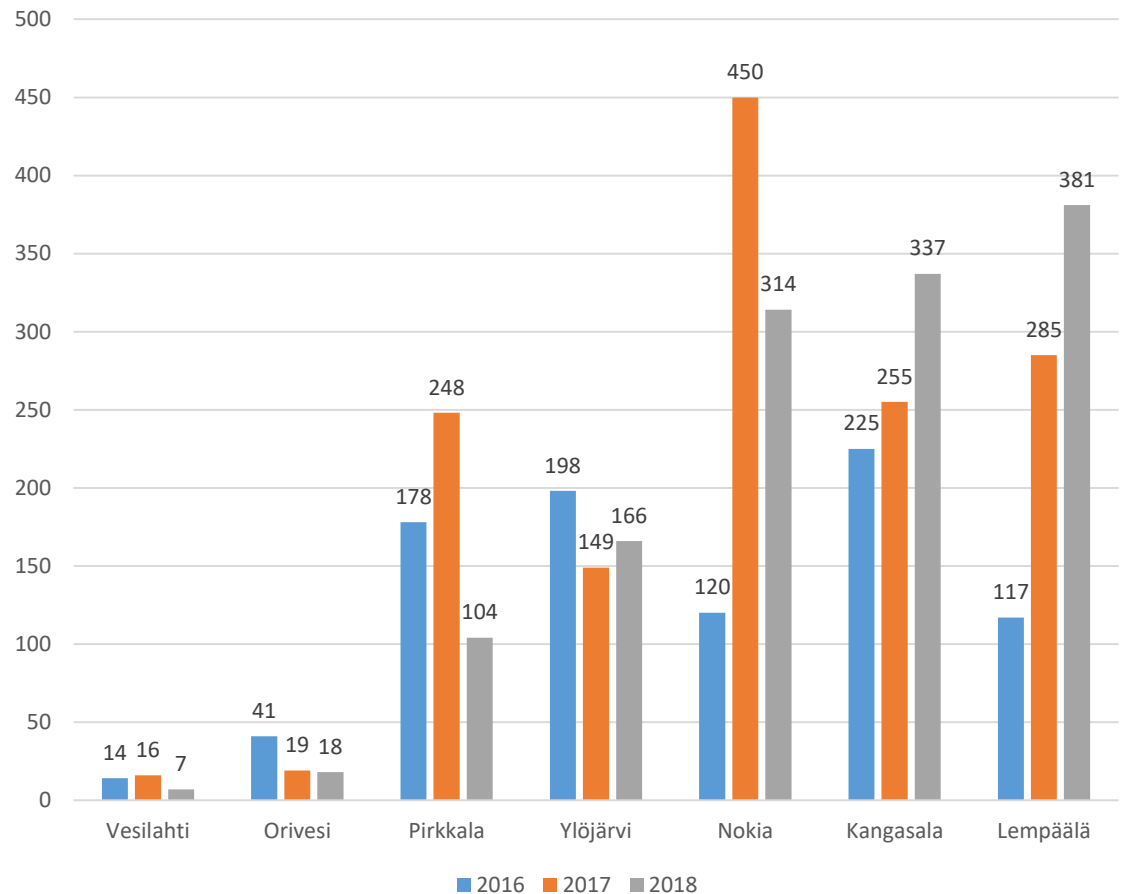
*Tampereen, Vesilahden ja Oriveden tiedot perustuvat kunnan ilmoittamaan asuntomäärään. Tampereen luvut sisältävät myös laajennusten ja käyttötarkoitusten muutosten kautta valmistuneet uudet asunnot. Muiden kuntien tiedot ovat peräisin Rakennus- ja huoneistorekisterin peruspoiminnasta (Väestörekisterikeskus).

Asunnot rakennusluvissa 2018

Uudet asunnot rakennusluvissa 2016-2018

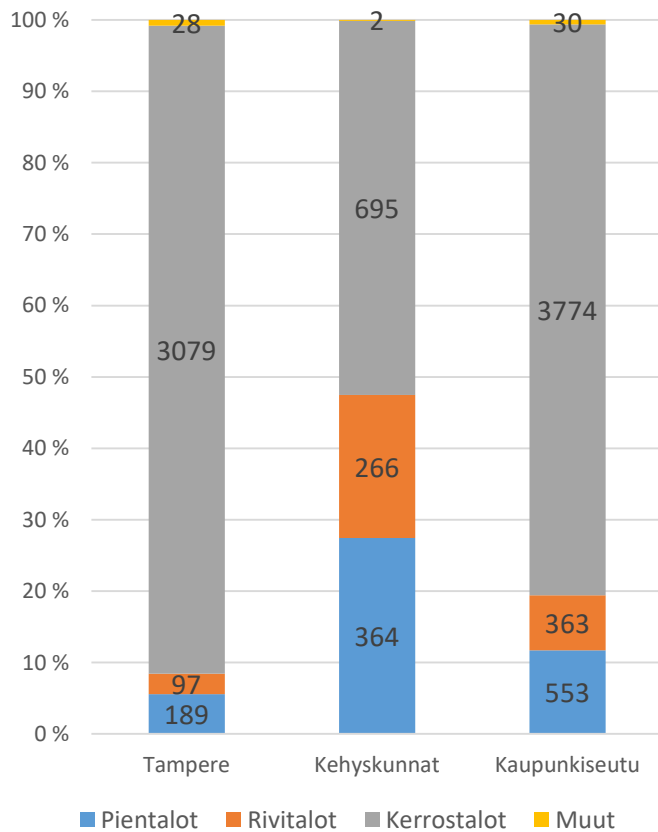

Uudet asunnot rakennusluvissa 2016-2018: Kehyskunnat

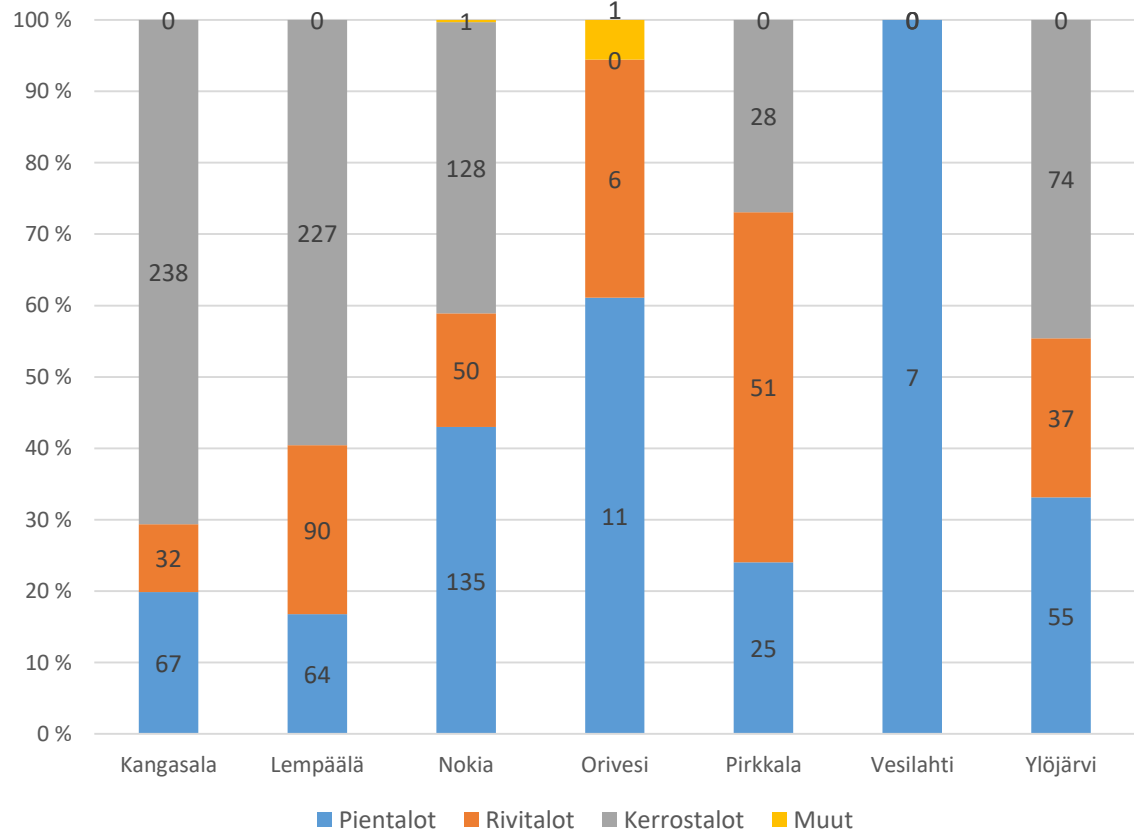

Asunnot rakennusluvissa 2018: Talotyyppit

2018 myönnettyjen rakennuslupien
asuntojen talotyyppijakauma

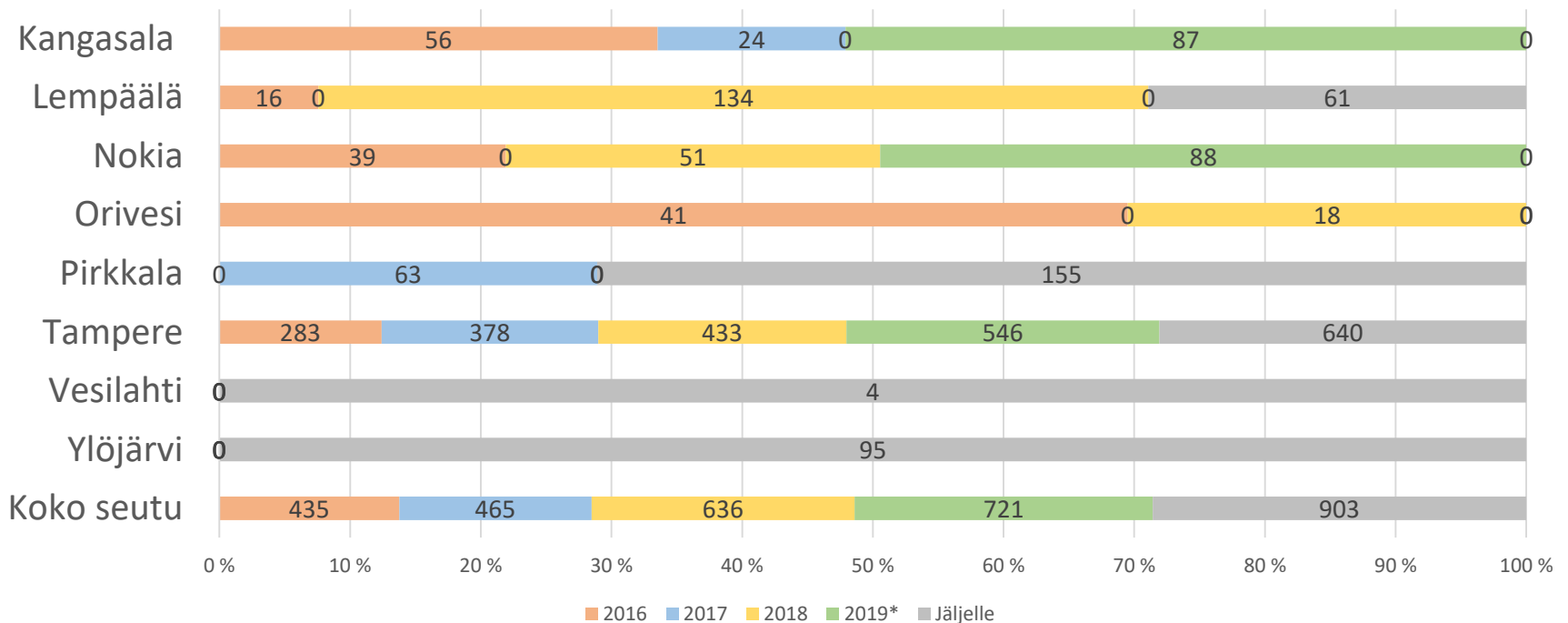

2018 myönnettyjen rakennuslupien asuntojen
talotyyppijakauma: Kehyskunnat

ARA-asuntotuotantotavoitteen toteutuminen MAL3-sopimuksessa

ARA-asuntotuotantotavoite: Toteuma 2016 -2018 sekä arvio vuodesta 2019 9/2018 mukaisilla lainapäätöksillä*

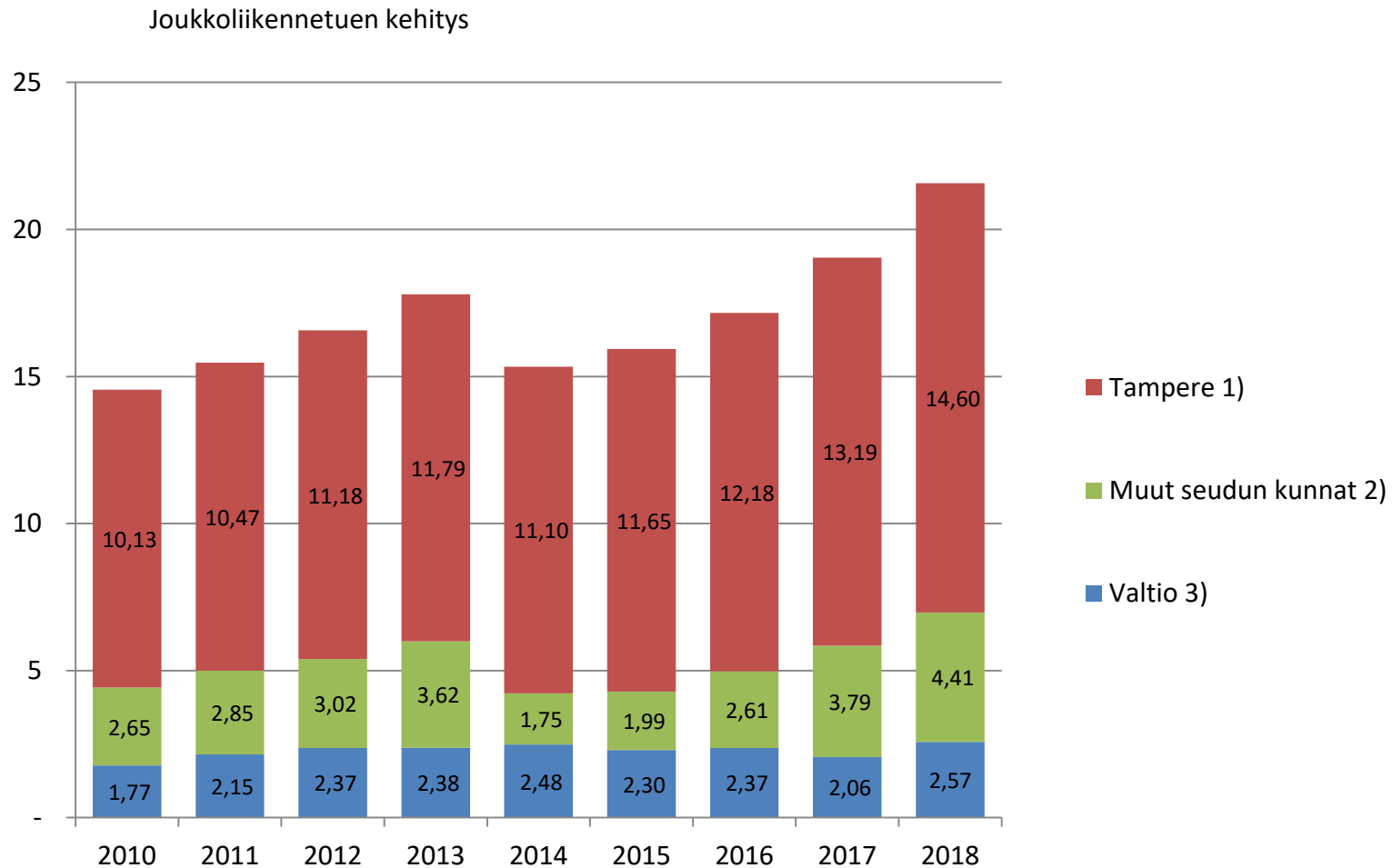
Kangasala ylittämässä tavoitteensa 24 asunnolla, Lempäälä jäämässä tavoitteestaan 61 asuntoa, Nokia ylittämässä tavoitteen 22 asunnolla, Orivesi ylittämässä tavoitteen 47 asunnolla, Pirkkala jäämässä tavoitteestaan 155 asuntoa, Tampere jäämässä tavoitteestaan 640 asunnolla, Ylöjärvi ja Vesilahti jäämässä tavoitteestaan. Seutu jäämässä tavoitteestaan 903 asunnolla.

* Vuosien 2018 ja 2019 asuntomäärät perustuvat ARAn lainapäätöksen 9/2018 saaneisiin, valmistuneihin tai rakenteilla oleviin kohteisiin. Lähteet: ARA ja kuntien rakennus- ja huoneistorekisterit

ARAN INFRA-avustus 2016 -2019								AVUSTUS
	varaus	Alue			Kust. yht	As. yht	ARA-as.	€
Tampereen seutu								
Kangasala	2018	Lamminrahka			14 200 000	4 400	1 000	2 500 000
Lempäälä	2016	Keskusta			12 858 000	385	130	900 000
Pirkkala	2016	Solja			4 200 000	630	0	1 200 000
Tampere	2016	Hervantajärvi			7 200 000	1 550	400	2 000 000
	2016	Haukiluoman keskusta			1 500 000	330	100	450 000
	2016	Taimisto, Tomarinkatu ja Kotipirtti			2 400 000	440	130	700 000
	2018	Tesoman rautatieaseisake			2 550 000	1 400	400	500 000
	2018	Ojala			15 700 000	2 400	800	1 500 000
*** Tampereen seutu yht. ***								9 750 000

Joukkoliikennetuen kehitys

M€

VALMISTUNEET MAL-HANKKEET

MAL-SEURANTA 2018

Vuonna 2018 toteutuneet MAL-hankkeet

Sopimus kohta	Tavoite/teema	Hankkeen kuvaus	Toteutunut kustannus
4	Liityntäpysäköinti	Oriveden liipy	225000 (K112500/V112500)
21	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Tampere-Lempäälä pyöräilyn seudullisen pääreitin laadun parantaminen.	
21	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Tampere-Nokia pyöräilyn seudullisen pääreitin laadun	
21	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Tampere-Kangasala pyöräilyn seudullisen pääreitin laadun parantamisen jatkaminen (Vatjalan kohta)	1067000 (K687000/V380000)
25	Joukkoliikenteen edistäminen	Kiertoliittymä vt 9 rampin ja kt 66 liittymään ja linja-autopysäkit (Orivesi)	650000 (K325000/V325000)
6	Alueen kehittäminen	Kiertoliittymä kt 58 ja Opintien liittymään (Orivesi)	750000 (K405762/V345000)

- MAL-hankkeiden toteuttamisen edellytyksiä on arvioitu ja seurattu liikennejärjestelmätyöryhmässä vuonna 2018. ELY:n osallistumista on priorisoitu kuntajohtajakokouksen päätöksellä 11.1.2019. Syitä toteutettavien hankkeiden toteuttamisen uudelleen arviointiin ovat:
 - MAL-hankkeiden kustannusarviot nousseet suunnittelun edetessä.
 - Valtiolla ei edellytyksiä osallistua kaikkiin aiemmin sovittuihin hankkeisiin.
 - Sovittujen hankkeiden tarve ei akuutti.
- Vuonna 2019 toteutettavien hankkeiden suunnittelu on edennyt.
- MAL-hankkeiden valintaa, toteuttamista ja kustannusseurantaä kehitetään MAL4-sopimukseen tähtäävän suunnittelun yhteydessä.

TOIMENPITEIDEN ETENEMISEN KUVAUKSET

MAL-SEURANTA 2017

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

1. Lentokentän kehittäminen; sujuvat matkaketjut ja palvelut

Vuosi 2018 ylitti sille asetetut tavoitteet matkustajamäärän osalta. Viime vuonna kuljetettiin 228 096 matkustajaa, joka vain oli -0,8 % vähemmän edellisvuoteen nähden. Kansainvälisten matkustajien kasvu koko vuoden aikana oli +1,5 %. Lentoaseman peruskorjaus sulki kentän kesällä kokonaan kuukauden ajaksi, mutta liikenne oli supistettuna heinä- ja elokuun ajan kaikilla lentoyhtiöillä, Ryanair tauotti lentonsa 2kk ajaksi kokonaan. E erityisen suuresti kesätauko osui airBalticin ja Ryanairin tulokseen, koska kesäkausi on niiden korkeasesonkia. Olosuhteet huomioon ottaen matkustajamäärien kasvu muina operaatiokuukausina oli 11,05 % ja tulosta voidaan pitää erinomaisena. Syksyllä positiivisen sykäyksen vuoteen toivat talvikaudelle jatkava Ryanairin Budapestin yhteys sekä SAS alkava suora Malagan reittilento. Matkustajamäärien kasvu jatkui alkuvuonna 2019 vahvana, ollen tammi-helmikuussa 18,7 %, kansainvälisen kasvun ollessa 36 %.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

2. Asemakeskus ja Tampere-Riihimäki –yhteysväli

Tampereen asemakeskuksen yleissuunnittelu ja P-Hämpin laajennuksen hankesuunnittelu on parhaillaan käynnissä. Lisäksi Väylävirasto on käynnistänyt Tampereen henkilöratapihan ratasuunnittelun (TAHERA-hanke) vuodenvaihteessa.

Asemakaavat/asemakaavan muutokset ovat tulleet vireille 2016 ja 2018. Aineistoja on ollut julkisesti nähtävillä viimeksi tammi-helmikuussa 2018. Maanalainen asemakaava on kaavoitusohjelmassa 2019. Maanpäällisen asemakaavan I vaihe on kaavoitusohjelmassa 2020 ja II vaihe 2022-2023; vaiheistus (alueiden rajaukset) ei ole vielä tiedossa.

Tampere-Riihimäki yhteyden tarveselvitys valmistui.

Käynnistettiin selvitys junaliikenteen operoinnin eri skenaarioista.

Vuoden 2019 talousarvion valmistelun yhteydessä todettiin, että pääradan peruskorjauksen suunnittelun yhteydessä tulee lähtökohtana pitää, että Helsingin päärautatieaseman ja Tampereen rautatieaseman välinen matka voidaan liikennöidä alle tunnissa perinteisellä kalustolla. Lisäksi budjettiriihessä on sovittu 1 milj. euron lisämäärärahasta vuodelle 2019 pääradan suunnitteluun kokonaisnäkömyksen muodostamiseksi.

Pääradan kehittämisen isoa kuvaa haetaan.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

3. Tampereen raitiotie

Tampereen raitiotien osan 1 eli Hervanta–Pyynikintori–Tays rakentaminen on käynnissä kaikilla viidellä loholla: keskustassa, Kalevassa, Hervannan valtaväylällä, Hervannassa ja tulevan varikon tontilla. Työt etenevät suunnitellusti. (Maaliskuussa 2019 työstä on tehty 54 prosenttia.)

Raitiotien seudullisten laajenemissuuntien tarkentamiseen, eri linjavaihtoehtojen vertailuun ja analysointiin tähtäävä selvitys toteutettiin vuonna 2018. Seututoimiston, Pirkanmaan liiton, ELY-keskuksen, Tampereen raitiotieprojektin sekä Tampereen, Kangasalan, Pirkkalan ja Ylöjärven kuntien yhteistyönä toteutettava selvitys valmistui toukokuussa 2018. Selvityksen pohjalta saatiin näkemys potentiaalisimmista raitiotien kehittämisen suunnista ja vaiheista.

Raitiotien osan 2 kehitysvaihe käynnistyi. Toteutuksesta päätetään 2020.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

4. Cleantech- ja kiertotalousalueiden kehittämistilanne

Tarastenjärven cleantech- ja kiertotalousalueella rakennetaan Kangasalla parhaillaan katuja ja vesihuoltoa valtatie 9 molemmin puolin. Tarasten Kiertotalousalue Oy suunnittelee Kangasalan puolella kiertotaloustoimintaa, hankkeesta on käynnissä YVA-menettely. Kiertotalouden toimijoiden käyttöön tarjotaan valmiiksi esirakennettuja tontteja, joihin toiminta voidaan perustaa. Esirakentaminen tapahtuu pilaantumattomilla maa-aineksilla ja hyötykäytettävillä kiertotalousmateriaaleilla.

Nokian Kolmenkulman yleiskaavamuutos ja asemakaavat ovat olleet valmistelussa vuonna 2018. Kaavat hyväksytään vuonna 2019.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

5. Yritysalueiden suunnitteluprosessien kehittäminen

ELY-keskuksessa on pilotoitu ECO3-alueen, Hiedanrannan ja Sulkavuoren keskuspuhdistamon hankkeiden osalta ennakkolisten menettelyjen ja niiden toteuttamisen etenemistä. Asiaa on edistetty hankekoordinaattoreiden avulla.

ELY:n taholta toteuttamisen suunnitteluprosesseissa on annettu ennakkoneuvontaa ja edistetty lupaprosessien etenemistä.

Rajaton seutu-hanke valmistui vuonna 2018. Yritysalueiden seuranta viedään eteenpäin yhdessä Business Tampereen kanssa.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

6. Härmälä-Partola-Lakalaiva; elinkeinot, asuminen, liikenne

Härmälä-Partola-Lakalaiva-selvitys on valmistunut. MAL-hankkeina etenevät liikennesuunnitelmat sekä rakennussuunnitelma on valmistunut.

Valtion rahoitusosuuden (rahan niukkuus ja kohdistettavuus) takia vuonna 2019 voidaan toteuttaa vain Pereentien siirto ja Nuolialantien/Naistenmatkantien liittymän parantaminen (rahoitus valtio/Pirkkala).

Ilmailukadun toimenpiteiden (rahoitus valtio/Tampere) toteutus siirtyy.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

7. Liikenteen digitalisaatio ja teknologiaratkaisut

Seudulla on kerätty ja laadittu paikkatietokanta pääpyöräilyverkon nykytilasta

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

8. Julkiset hankinnat

Raitiotien toteutus on edennyt allianssimallilla aikataulussa.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

9. Kuntien strateginen yleiskaavoitus

Isolla osalla seudun pinta-alaa on tehty laaja-alainen strateginen yleiskaava tai se on tekeillä.

Yleiskaavat ovat valmistuneet Kangasalla ja Tampereella. Vuonna 2017 yleiskaavaprosessi käynnistettiin Lempäälässä. Vuoden 2018 aikana yleiskaavatyö käynnistetty Pirkkalassa ja Orivedellä.

Nokian strategista yleiskaavaa on valmisteltu vuonna 2018. Kaavan laatiminen käynnistyy 2019.

Vesilahti ja Ylöjärvi eivät ole ohjelmoineet strategisen yleiskaavan käynnistämistä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

10. Maapolitiikka

Seudun maapoliittiset periaatteet valmistuivat elokuussa 2016. Lempäälässä periaatteet on hyväksytty vuonna 2016. Ylöjärven maapoliittiset ohjelmat päivitettiin 2017 ja Nokian 2018. Kangasala hyväksyi seudun maapoliittisen ohjelman. Pirkkalan ohjelma on ajan tasalla. Tampere, Vesilahti ja Orivesi päivittävät omat ohjelmansa vuonna 2018.

11. Yhdyskuntarakenteen monipuolistaminen ja eheyttäminen joukkoliikennevyöhykkeillä ja keskustoissa

Vuonna 2018 laadittujen asemakaavojen kerrosalasta 73% sijoittuu yhdyskuntarakenteen joukkoliikennevyöhykkeelle tai keskustoihin. Vuonna 2018 täydennysrakentamisesta keskimäärin 74 % sijoittui edellä mainituille vyöhykkeille. Keskustojen vetovoima on vahvistunut asukasmäärien osalta. Väestönkasvu keskustoissa ja niiden reunavyöhykkeillä oli 2,5 %. Kuitenkin prosentuaalinen osuus on laskenut. Vuonna 2018 39,2% seudun väestöstä asui keskustoissa tai niiden reunavyöhykkeillä. Vuonna 2016 samoille vyöhykkeille sijoittuvan väestön osuus oli 39,7%.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

12. Asemanseutujen vahvistuminen

Tampereen asemakeskuksen asemakaavoitusta on jatkettu vuorovaikutuksessa yleissuunnittelun kanssa.

Tesoman aseman suunnittelusta on solmittu sopimus Tampereen ja Livin välillä (MAL-hanke).

Nokian matkakeskuksen ja Rautatiekadun varren kaavoitus ei ole käynnistynyt. Rounionkadun ja Tanhuankadun kulma, teollisuuskorttelin muuttaminen keskusta-asumiseen 8 ha, kaavoitus maankäyttösopimusvaiheessa. Nanson kaava hyväksytty. Rounionkatu 45 ja Sotkanvirta valmistelussa. Asemakeskusten ympäristöön on tulossa toiminnallisesti monipuolista, rakennetta tiivistävää rakentamista. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin on kiinnitetty erityistä huomiota.

Nokialla Matkakeskuksen ja Rautatiekadun varren infran rakentaminen 2020. Rounionkadun ja Tanhuankadun kulma, teollisuuskorttelin muuttaminen keskusta-asumiseen 8 ha, infran rakentaminen alkaa 2020.

Lempäälän asemanseudun asemakaavoitus jatkuu. Lisäksi Lempäälässä radan ylittävän kevyen liikenteen sillan sekä pysäköintilaitoksen toteutus on käynnissä. Tärkeitä teemoja Lempäälässä: Matkakeskuksen sijainnin määrittäminen sekä liityntäpysäköinnin lisäämisen ratkaiseminen. Sääksjärven suunnittelu edistyy.

Orivesi kehittää asemanseutuaan ja keskustaansa. Uutta asutusta ohjataan määrätietoisesti asemanseuduille ja keskustoihin.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

13. Liityntäpysäköintialueiden suunnittelu ja toteuttaminen

Oriveden liityntäpysäköintialueen toteutus ja käyttöönotto.

Lempäälän Sääksjärven liityntäpysäköintialueen suunnittelu alkaa. Hankkeeseen liittyy myös eritasoliittymän parantaminen.

Nokian liityntäpysäköintitarpeista avataan neuvottelut valtion kanssa vuonna 2019.

Pienet market-liipyjen ja bussipysäkkien välisten yhteyksien parantamistoimet ja alueiden opastus suunnitellaan ja toteutetaan

Seudun MAL-rahalla toteutettavat pyöräpysäköintikohteet valittiin liikennejärjestelmätyöryhmässä.

Pirkanmaan liiton johdolla valmisteltu selvitys liityntäpysäköinnin toteutuskustannusten jakoperiaatteesta

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

14. Tavaraliikenteen ratapiha

Rakennetarkastelu valmistui 10/2017.

Vuonna 2018 valmisteltiin ja 2019 käynnistyi Treen tilaamana selvitys järjestelyratapihasta ja ympäröivästä maankäytöstä (valmistuu 6/2019), mukana Väylävirasto ja aluepelastuslaitos.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

15. Viherrakenteen yleissuunnitelma

Viherrakenteen yleissuunnitelman ekologinen verkosto on valmis.

Perustavanlaatuinen keskustelu kompensaatioperiaatteen muodostamisesta ja soveltamisesta tulee vielä käydä.

16. Kaavoituksen ja tontinluovutuksen kehittäminen

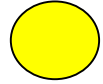
Seudun kunnissa tavoitellaan kaavoituksen kohdistumista pääosin kunnan omalle maalle.

Tampereella ja Pirkkalassa on kehitetty tontinluovutuksen keinoja. Keinoina tontinluovutukseen liittyen käytetään tontinluovutuskilpailuja ja arkkitehtikilpailuja. Tontinluovutuksessa kiinnitetään huomiota uudisrakentamisen laatuun, monimuotoisuuteen ja asuntotyyppijakaumaan.

Tampereella kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotanto on sisällytetty tontinluovutuksen hakukriteereihin. Kumppanuuksia, kokeiluja, kilpailuja sekä tietyillä alueilla toimivaa laaturyhmätyöskentelyä on kehitetty. Nämä ovat keinoja, joita käytetään sovittavien kehittämisteemojen toimeenpanoon. Lisäksi Tampere on kehittänyt työkaluja segregatiokehityksen seurantaan ja ennalta ehkäisyyn.

Seutuyhteistyössä on kunnista kerätty kohtuuhintaisella vuokra-asuntotuotannolle korvamerkityt tontinluovutusohjelmat, jotka kattavat tulevan MAL-kauden. Kaavoitusohjelmia täytyy vielä tasalaatuistaa kuntien välillä.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

17. ARA-tavoitteiden mukainen kaavoitus ja tontinluovutus

Vuonna 2018 ARA-asuntotuotannossa tavoiteaikataulussa ovat pysyneet Orivesi ja Lempäälä. Vuoden 2018 loppuun mennessä seudun kuntien ARA-tuotanto saavutti noin 50 prosenttia tuotannon kokonaistavoitteesta.

MAL3- sopimuskauden loppuun mennessä tavoitteesta saavutetaan seudun tasolla hieman yli 70%. Omaan tavoitteeseensa ovat pääsemässä Kangasala, Orivesi ja Nokia. Kaikkiaan seudun tavoitteesta jäädään noin 900 asuntoa.

Tampere on valmistellut viideksi vuodeksi laadittavaa tonttihakujen ohjelmointia asuntorakentamiselle, jossa ohjelmoidaan myös riittävä tontinluovutus kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle (30% kokonaisasuntotuotannosta). Tonttihakujen ohjelmointiin sisällytetään myös aluekohtaisia kehittämisteemoja mm. monipuolisen asuntotyypijakauman varmistaminen.

Kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle korvamerkityt tontinluovutusohjelmat kerättiin seudun kunnista. Ohjelmat kohdentuvat pääosin tulevalle MAL-sopimuskaudelle. Seudun tasolla ne mahdollistavat yltämisen noin 25% kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon kokonaistuotantoon. Ohjelmia on hyvä edelleen kehittää asuntotuotannon laadun vahvistamiseksi.

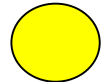
Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

18. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille

MAL2-seurannassa raportoidut Tampereen kohteet ovat edenneet. Lempäälän aseman ympäristössä edelleen tarve neuvotella ratkaisu keskustan kehittämishankkeen ja asemakaavan C-merkinnän toteuttamiseksi. Kangasalan Pikkolassa Metsähallituksen omistukseen siirtynyt Rekiälän kohde ei ole vielä toteutunut. Uusia valtion luovutuskohteita kaupunkiseudulla ei ole tiedossa. Valtion tulee luovuttaa tontit rakennettaviksi ARAn rahoittamaan tuotantoon ARAn määrittelemillä hinnoilla.

19. Välivuokrausmenettely

Tampereen kaupungin ja Y-säätiö ovat tehneet sopimuksen vuosille 2017 ja 2018. Y-säätiö välivuokraa yksityisiltä markkinoilta asuntoja ja kaupunki ohjaa niihin erityisessä asunnon tarpeessa olevia. Ohjelma on suunnattu maahanmuuttajien asuttamistarpeeseen vastaamiseen. Tavoitteena on vuokrata 30 asuntoa. Tällä hetkellä asuntoja on välivuokrattu kolme. Hankkeen markkinointiin on kiinnitetty huomiota. Välivuokrattavia asuntoja valmistuu vuodenvaihteeseen 2019 mennessä yhteensä seitsemän. MAL-kauden aikana asuntojen tarve on muuttunut. On havaittu, että seudulle tullut maahanmuuttajaväestö sai asunnon muuta kautta.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

20. AUNE-sopimus

Tampere ja valtio ovat laatineet AUNE -ohjelmaan liittyvän sopimuksen asunnottomuutta ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä ohjelmakaudelle 2016-2019. Sosiaalisen vuokra-asumisen prosessin kautta on saatu erityisessä asunnon tarpeessa oleville 75 vuokra-asuntoa Tampereen vuokralosäätöiltä ja Tampereen vuokra-asunnot Oy:ltä näiden normaalista vuokra-asuntokannasta. Tästä on laadittu vastuunjakotaulukko sosiaalitoimen, em. vuokra-asuntoyhteisöjen, asukkaiden sekä palveluntuottajien vastuista.

Näiden lisäksi tavoitteena on saada normaalista VTS:n ja TVA:n asuntokannasta sopimuskaudella 2016-2019 300 asuntoa erityisessä asunnon tarpeessa oleville. Tampere on pysynyt AUNE-ohjelmaan liittyvän sopimuksen tavoitteissa.

Toimenpiteitä ovat: Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiat hankkeen toimesta järjestetty työpajatyöskentelyä asumisneuvonnan nykytilasta ja tulevaisuuden visiosta, laadittu kehittämissuunnitelma ja budjetointi sekä viety eteenpäin suunnitelman mukaisesti. Asumissosiaalisen työn teemapäivä 30.1.2018. Maahanmuuttajien asumisneuvontaa jatkettu vuonna 2018. Nuorten talo – Ohjaamo on vakiinnuttanut toimintaansa Tampereella, mukana myös mm. oppilaitosyhteistyössä. Nuorten asumisneuvontaa jatkettu vuonna 2018.

MAL- sopimuksen kohdissa 19. ja 20. erityisessä asunnon tarpeessa oleviin henkilöihin kuuluu myös maahanmuuttajia.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

21. Keskustojen KÄPY-olosuhteet ja seudulliset pääreitit

Pääväylien kehittäminen etenee suunnitellusti.

Lempäälän ja Nokian suunnan toimenpiteitä toteutetaan, Tampereella Lempäälän reitistä parannettu Rukkamäentien osuus ratasilta-Peltolammin koulu, Kangasalan reitistä valmistunut Sammonkadun eteläreuna.

Seudulla käynnistynyt arkiliikunnan lisäämiseen tähtäävä seutuliike ohjelma.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

22. Seudulliset pysäköintiperiaatteet

Seudulliset pysäköintiperiaatteet laadittiin vuoden 2018 aikana.

Hyväksymiskäsittely vuonna 2019.

Kunnista Nokia ja Tampere ovat uudistaneet pysäköintiperiaatteensa vuonna 2018.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

23. Liikenteen uudet käyttövoimat

Seudullinen suunnitelma autojen sähkölatauspisteverkosta on valmistunut. Valmistunut sijoitussuunnitelma sisältää palvelukohteiden sijaintiin, verkon maantieteelliseen kattavuuteen sekä kiinteistöjen omistuspohjaan perustuvat suositukset kohteista ja latauspisteiden ominaisuuksista. Lisäksi selvitys sisältää suosituksia kuntien toimenpiteiksi. Tehtyä suunnitelmaa hyödynnetään seudun työryhmien työskentelyssä vuonna 2018, kun määritetään seudun ja sen kuntien toimenpiteitä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Sähkölatauspisteiden ja sähköbussien määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kaasutankkauspisteitä on seudulla lisätty muun muassa Nokialle.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

24. Digitalisaatio ja kokeilut liikkumispalveluissa

Yhteiskäyttöautoille on otettu käyttöön pysäköintitunnus Z, joka mahdollistaa maksuttoman pysäköinnin sekä asukaspysäköintitunnuksilla sallituilla paikoilla että ydinkeskustaan merkityillä Z-paikoilla.

Yhteiskunnan korvaamien kuljetusten avaamisen pilotointi ei ole edennyt teknisten järjestelmien yhteensopimattomuuden vuoksi. Lähtenyt etenemään vuonna 2019.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

25. Joukkoliikenteen houkuttelevuus ja kilpailukyky

Joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmän uudistaminen toteutetaan yhteistyössä TVV lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n kanssa. Mobiilipun toteutus on ensimmäinen vaihe uudistuksessa ja sen tuotantokäyttö alkoi 31.1.2019.

Syksyllä 2028 lisättiin tarjontaa runkolinjoille. Linjasto 2021 suunnittelu käynnistettiin keväällä 2018 ja toteutettiin (vaihtoehdot 1 ja 2) vuorovaikutteisesti vuoden aikana.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

26. Lähijunaliikenteen kehittäminen

Tampere on neuvotellut VR:n kanssa lisävuorojen hankinnasta Nokian suuntaan osana Tesoman aseman toteutuksen valmistelua. Neuvottelut keskeytettiin ja käynnistettiin LVM:n lähijunaliikennepilotin valmistelu.

Pääradan operointiselvitys käynnistyi.

Nokia selvittää vuoden 2019 aikana lähijunien seisakkeiden kehittämistarpeet.

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

27. Joukkoliikenneviranomaiset

Junaliikenteen kilpailun avaamisen valmistelut jatkuivat Etelä-Suomen liikenteen osalta.

Maakuntamalliin siirtymisen yhteydessä alueilla pohditaan, mikä taho ottaa joukkoliikennetehtävät hoitaakseen. (Maakuntaudistus ei edennyt, joten muutoksia ei tästä syystä tule joukkoliikenneviranomaisiin.)